

4. telg Taanis

Taani oli esimeste riikide hulgas, millel olid loodud toimivad tegevusgrupid (FLAGid). Selle 4. telje rakendamissüsteem on huvitav vähemalt kolmel põhjusel: kiirus, millega see valmis saadi, kõigi osalejate vaheline ideaalne koostöö, mis tagab hea teabevoolu, ja riikliku võrgustiku üksuse (National Network Unit) tugev osalus.

Toimimine: haldussüsteemid ja vastutusalad

4. telje teostussüsteem põhineb Leaderi maaelu arengu programmi telje süsteemil ning sel on samad protsessid, menetlused ja haldusorgan – toidu-, põllumajandus- ja kalandusministeeriumile alluv Taani põllumajanduse ja kala agentuur (Danish Agri-Fish Agency). 4. telje teostamissüsteemi hallatakse, kontrollitakse ja tasustatakse riiklikult ning rangete standardsete protseduuride alusel. FLAGidel on rühmade loomisel, strateegiate väljatöötamisel ja projektide valimisel päris palju vabadust, kuid korraldusasutus säilitab range kontrolli nende erinevate rakendamisfaaside üle. Rakendussüsteemi põhilised osalejad ja nende vastutusalad on alljärgnevad.

Korraldusasutus: selle asutuse funktsioon jagatakse kahe ministeeriumi vahel. Toidu-, põllumajandus- ja kalandusministeerium vastutab LAGidele ja FLAGidele eraldatud ELi eelarveosa eest. Elamumajanduse, linna- ja maa-piirkonna ministeerium jälgib LAGide ja FLAGide toetamist ning rahastab nende eelarvete riiklikku osa. Korraldusasutus koostas Euroopa Kalandusfondi Taani rakenduskava ja jätab endale vastutuse mitmete teostussüsteemi ülesannete eest: ta kontrollib FLAGi valitud projektide abikõlblikkust, rakenduste lõpetatust ja täpsustab otse abisaajaga iga teemat, milles on küsitavusi (kui FLAGi ei kaasata väikestesse projekti ülevaatamistesse). Seejärel on vaja ametlikku otsust projektide heakskiitmiseks, mis peab järgima FLAGide soovitusi ja eeldatavat toetuse määra. Korraldusasutus annab FLAGile otsusest teada, seejärel allkirjastatakse toetusleping otse abisaaja ja korraldusasutuse vahel, mis samuti vastutab järelevalve ja kontrolli eest.

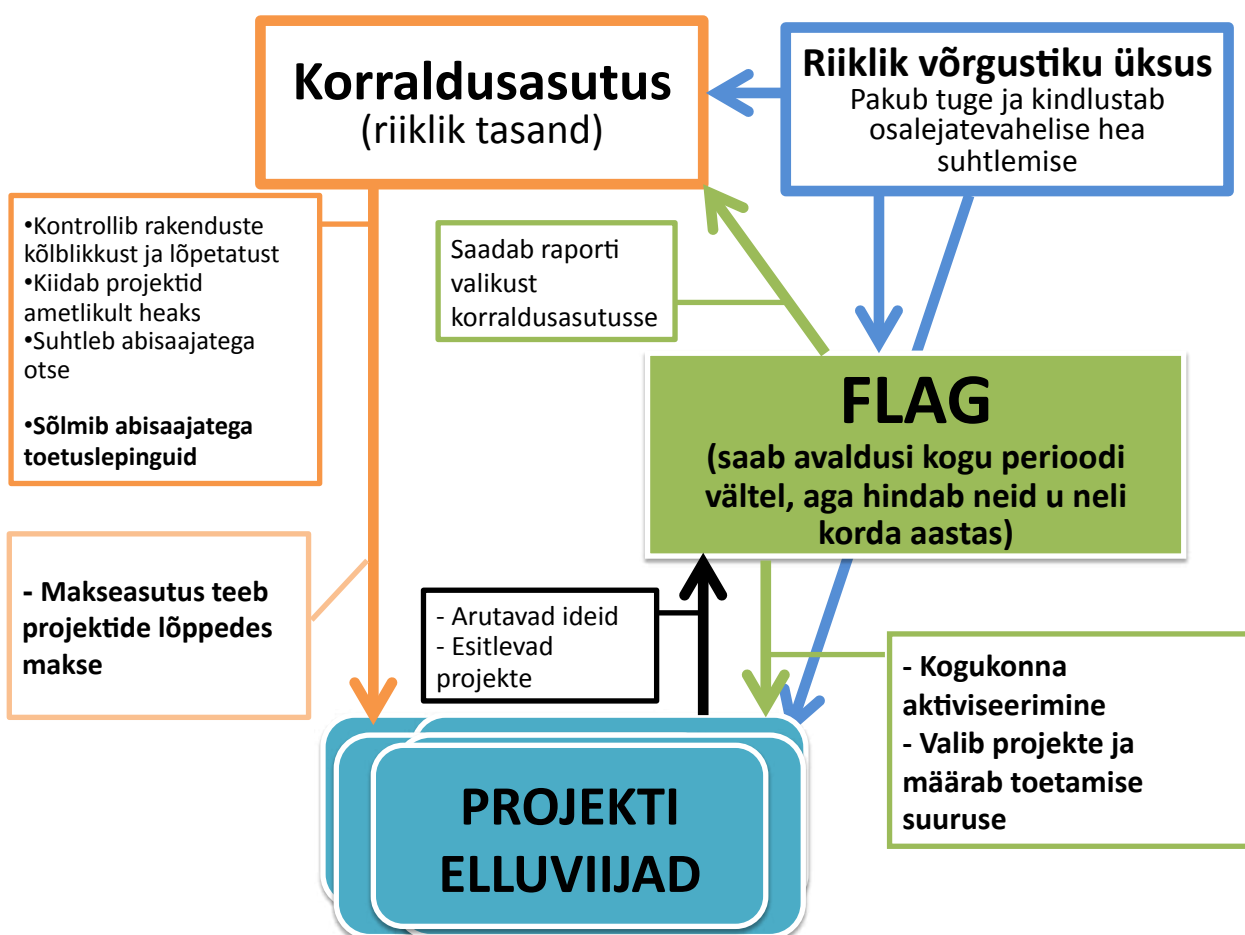
Makseasutus: tegutseb riiklikul tasandil ja on vastutav maksete eest projekti abisaajatele.

Kohalik kalanduse tegevusrühm (FLAG): ligikaudu kaks kolmandikku Taani FLAGidest on samuti Leaderi LAGid, ülejäänud üks kolmandik on iseseisvad FLAGid. FLAGid, mis on samaaegselt ka LAGid, jagavad samu töötajaid ning lisaks on neil täiendavad strateegiad, kuid eraldi eelarved. Kõik FLAGid on mittetulundusühingud vaba liikmeskonnaga, millest 70% peab olema erasektorist ja 30% avalikust sektorist. FLAGi töö koosneb:

- › piirkonna kohaliku arengustrateegia ettevalmistamisest;
- › kogukonna aktiviseerimisest
- › projektitaotluste vastuvõtmisest (konkursikutse on avatud kogu perioodi vältel);
- › projektitaotluste hindamisest, strateegia- ja valikukriteeriumid täitnud projektide valimisest ja toetustasemetest kehtestamisest (selleks kohtub FLAGi juhtkond umbes 4 korda aastas);
- › aruandlusest korraldusasutusele selles protsessis valitud projektide kohta.

Riikliku võrgustiku üksus: asudes elamumajanduse, linna- ja maapiirkonna ministeeriumis, mängib riikliku võrgustiku üksus olulist rolli 4. telje elluviimisel. See toimib kontaktasutusena kõigi sidusrühmade ja võimalike abisaajate jaoks, arendab teabevahendeid ning pakub suuniseid ja suurendab FLAGide (ja ka LAGide) suutlikkust. Üksus töötab lähedases koostöös korraldusasutusega ja kindlustab osalejatevahelise hea koostöö.

4. telje teostusmudel Taanis

Projektitaotluste esitamine, hindamine ja heakskiitmine võtab tavaliselt aega kuni 3 kuud, kuigi programmide eest vastutavate asutuste hiljutise ümberkorraldamise tõttu ja audiitorite murekohtade tõttu on täheldatud mõningaid hilinemisi. Makseasutuse maksete tegemise protsess võtab samuti aega umbes 3 kuud pärast projekti lõppemise kinnitamist.

Mis toimib hästi?

Koos väikese arvu abistavate üksustega on see teostusmudel võrdlemisi lihtne. Tänu heale infoliikumisele ja võrgustiku toetusele on need osalejad enamjaolt oma ülesannetest aru saanud ja süsteem näib toimivat sujuvalt. Haldusfunktsioonide tsentraliseerimine, mis on pigem viinud **bürokraatia vähendamisele (kui suuren-damisele)**, on edukalt kaasatud, arvestades FLAGi alt üles suunatud lähenemist ja suurt autonoomiat.

Põhiline halduskoormus lasub korraldusasutusel, aga tänu hästi välja töötatud menetluste kasutamisele (Leaderil põhinevatele), kogenud institutsioonidele ja pidevale püüdlusele muuta protsess lihtsamaks ning sujuvamaks jäävad protsessid jätkuvalt **suhteliselt kiirelt toimivaks ja kulutasuvaks**.

FLAGid on haldusmenetlustega hõlmatud ainult piiratud ulatuses, aga nad keskenduvad kohalike osalejate tegevusele, eriti erasektorist pärit osalejatele. Kuigi põhiotsused võtavad ametlikult vastu riiklikud valitsusasutused, siis tänu **heale koostööle ja kommunikatsioonile** osalejate vahel ei saa FLAGi rolli kohaliku strateegia peamise edendajana alahinnata.

Süsteemi tõhus toimimine aitas arvatavasti kaasa ka sellele, et vaatamata riiklikele eelarvepiirangutele 2012. aastal suurendati natuke 4. teljele eraldatud Euroopa Kalandusfondi rahalisi vahendeid. Sellele aitas kaasa rahaliste vahendite ümberkorraldamine teistes Euroopa Kalandusfondi telgedes.

Probleemid, mida selline mudel aitab lahendada

See mudel aitas korraldusasutusel FLAGe moodustada ja väga kiirelt pärast rakenduskava heakskiitu alustada strateegiate rakendamist. Samuti aitas mudel edukalt ühendada Leaderi ja Euroopa Kalandusfondi 4. telje haldus- ja rahalised protsessid. Otsuste tegemise tsentraliseerimine ja kiirendamine on aidanud hoida programmi-haldamise kulud miinimumtasemel.

FLAGidele on see mudel, mis võimaldab neil keskenduda peamiselt territooriumi aktiveerimisele ja projektira-kenduste toetamisele, viies sellega haldustöö vajaliku miinimumini. Tänu kõrgelt kvalifitseeritud meeskonnale ja püüdlusele kaasata laialdaselt partnereid, on FLAGid saanud tunnustuse ning positiivse maine ühiskonnas, kuigi nende osalus kalandussektoris on vaikselt vähenenud.

FLAGide rajamine algaasist ja **riikliku võrgustiku üksuse tugev** roll, kasutades väljakujunenud organisatsiooni ja Leader-võrgustiku pühendunud meeskonda, on olnud hädavajalik uute FLAGide suutlikkuse suurendamise ja nende osalejate vahelise hea suhtluse tagamiseks, kes viisid 4. telje strateegiat ellu.

Ülekantavus, omandatud õppetunnid

See teostusmudel võib olla eriti kasulik riikidele, kus FLAGidel on suhteliselt väikesed eelarved ja/või vähene kogemus rahastamise ning vormilistes küsimustes, seega ka vähem suutlikkust viia ellu täieulatuslikud haldusü-lesanded. Protseduuride lihtsustamine võib olla eriti tähtis liikmesriikides – eriti väiksemates, suhteliselt tsentra-liseeritud valitsemisega liikmesriikides –, kus on piiratud võimalused delegeerida selliseid ülesandeid nagu abi-kõlblikkuse ja maksete kontrollimine või järelevalve ja kontrolli teostamine riigi tasandist madalamatele tasanditele, ja riikides, mis on tugevasti eelarve kokkuhoiust mõjutatud.

Mitmel riigil, mis kogesid raskusi 4. telje strateegia käimalükkamisel, võib olla kasulik õppida eelnevate kohalike arengukogemuste edukast kasutamisest (Leader) ning riikliku võrgustiku tugevast rollist suutlikkuse suurenda-misel ja osalejatevahelise suhtlemise kindlustamisel.

4. telg Taanis

- › 18 FLAGi
- › 4. telje eelarve kokku: 31 919 462 eurot (15 959 731 eurot Euroopa Kalandusfondilt, 12% Euroopa Kalandusfondi Taanile eraldatud toetuste eelarvest)
- › keskmiselt 1 770 000 eurot FLAGi kohta vahemikuks 2007–2013
- › 364 kohalikku projekti, mis on valitud 2012. aasta veebruariks
- › Täpsemat teavet Soome FLAGide, nende partnerluste koosseisu ja eesmärkide kohta pakub [FARNETi veebisait](#)
- › **Korraldusasutuse kontakt**
René Kusier, riikliku võrgustiku üksus, elamumajanduse, linna- ja maapiirkonna ministeerium
e-post: rk@mbbl.dk
Tel: +45 41 71 78 42

Toimetaja: Euroopa Komisjon, Merendus- ja kalandusajade peadirektoraat, peadirektor.

Vastutuse välistamine: ehkki Merendus- ja kalandusajade peadirektoraat vastutab väljaande avaldamise eest üldiselt, ei vastuta ta selle sisu eest ega taga andmete õigsust.